

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.204/2018/5.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Székely Ákos, a tanács elnöke
Molnár Ferencné dr., előadó bíró
Dr. Márki Zoltán, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2019. január 29.
Az ügy tárgya: adócsalás büntette és más bűncselekmény
Terhelt(ek): I. rendű

Első fok: Békéscsabai Járásbíróság, 14.B.359/2015/81., ítélet, tárgyalás, 2017. június 9.
Másodfok: Gyulai Törvényszék, 12.Bf.335/2017/18., ítélet, nyilvános ülés, 2018. június 25.

Az indítvány előterjesztője: I. rendű terhelt védője
Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az adócsalás büntette és más bűncselekmény miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Békéscsabai Járásbíróság 14.B.359/2015/81. számú és a Gyulai Törvényszék 12.Bf.335/2017/18. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Békéscsabai Járásbíróság a 2017. június 9. napján meghozott 14.B.359/2015/81. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében [1978. évi IV. törvény - a továbbiakban korábbi Btk. - 310. § (1) bekezdés I. fordulat, (3) bekezdés] és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (korábbi Btk. 276. §). Ezért az I. rendű terheltet halmazati büntetésül 2 év 6 hónap börtönbüntetésre, 5 év gazdasági társaságban betöltött vezető tisztségviselői foglalkozástól történő eltiltásra és mellékbüntetésül 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett arról, hogy az I. rendű terhelt a börtönbüntetés legalább 3/4 részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra; valamint a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.
- [2] Kétirányú fellebbezés alapján eljárva a Gyulai Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2018. június 25. napján jogerős 12.Bf.335/2017/18. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű

terhelt tekintetében megváltoztatta annyiban, hogy a szabadságvesztés tartamát 2 évre enyhítette, a terhelteket egyetemlegesen terhelő bünyügyi költség összegét 370.618 forintra felemelte, az elsőfokú bíróságot vagyoneklobzás tekintetében különleges eljárás lefolytatására hívta fel, egyebekben pedig az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

- [3] Az elsőfokú bíróság által megállapított - és a másodfokú bíróság által pontosított - tényállás lényege a következő. Az 1. számú Kft. 2003. november 24. napján alakult, a társaság fő tevékenységi köre a vádbeli időszakban szállodai szolgáltatás volt, valamint a bejegyzett tevékenységi körök között szerepelt többféle építőipari tevékenység végzése is. Az I. rendű terhelt a társaság tagja volt 2007. március 21-től 2008. november 13. napjáig, és ugyanezen időszakban a társaság ügyvezetői teendőit is ellátta. A társaságból való kiválását követően külföldön élt, majd 2010. március 22. napján visszaköltözött Magyarországra, és a társaságnak 2010. április 1. napjától bejelentett alkalmazottja, 2010. május 3. napjától az adóügyek intézésére regisztrált meghatalmazottja, esetenként ügyintézésre, szerződések aláírására jogosult meghatalmazottja volt. 2010. október 20-tól a társaság felszámolásának elrendeléséig ismétellen ellátta önállóan a társaság ügyvezetői teendőit. A II. rendű terhelt 2010. január 25-től 2010. március 25-ig a társaság tagja volt, mely idő alatt ellátta a társaság önálló ügyvezetői feladatait is, majd 2010. október 20. napjától a társaság megszűnéséig ismét a társaság tagja volt. A társaság tagja volt 2008. november 13-tól 2010. január 25. napjáig, majd 2010. március 25-től 2010. október 20. napjáig az 1. számú tanú, aki 2007. december 18-tól 2010. január 25-ig, majd 2010. március 25-től 2010. október 20-ig a társaság önálló ügyvezetői tisztségét is ellátta, illetőleg a társasággal 2008. október 9. és 2010. március 1. között bejelentett munkaviszonyban is állt. Az 1. számú Kft. 2010. évben vendégházat üzemeltetett, valamint építőipari tevékenységet, továbbá építőanyag-, fenyő-, fűrészáru- és gépértékesítést végzett.
- Az I. rendű terhelt az ügyintézésre vonatkozó meghatalmazás alapján és a II. rendű terhelt - az 1. számú tanú ügyvezetősége alatt is - akként vettek részt a társaság tevékenységében, hogy építésvezetőként az I. rendű terhelt feladata volt az építőipari munkák felügyelete, folyamatos biztosítása, az alkalmazottak koordinálása; elvállalta a munkákat, tartotta a kapcsolatot a megrendelőkkel, az alvállalkozók munkáját szakmailag ellenőrizte, az alvállalkozók munkafolyamatát átvette, a társaság bevételi számláit kiállította és a bevételeket beszedte, a könyvelési iratokat ügyvezetősége alatt pedig ő vitte a könyvelőhöz. A II. rendű terhelt akként segítette az I. rendű terhelt munkáját, hogy a munkavégzéshez munkásokat, alvállalkozókat keresett, velük tartotta a kapcsolatot. 2010. évben az I. rendű és a III. rendű terheltek nem ismerték egymást, míg a II. rendű és III. rendű terheltek ismerték egymást és kapcsolatban álltak.
- A 2. számú Kft. tagja és ügyvezetője volt a III. rendű terhelt 2010. január 21-ig. A társaságnak munkavállalója nem volt, a III. rendű terhelt tagságának és ügyvezetői pozíciójának megszűnése után is állított ki számlákat ezen társaság nevében. A 2. számú Kft. és az 1. számú Kft. között 2010. évben gazdasági kapcsolat nem állt fenn. A 3. számú Kft. ügyvezetőjének barátja a III. rendű terhelt volt. A III. rendű terhelt állított ki számlákat a társaság nevében, illetve vitte a társaság iratait a könyvelőnek. A 3. számú Kft. és az 1. számú Kft. között 2010. évben gazdasági kapcsolat nem állt fenn. A 4. számú Kft. tagja és önálló ügyvezetője 2009. december 2. és 2010. szeptember 13. napjáig szintén a III. rendű terhelt volt, a társaság bevallásokat nyújtott be, könyvelési iratokkal azonban nem rendelkezett. A 4. számú Kft. és az 1. számú Kft. között 2010. évben gazdasági kapcsolat nem állt fenn. Az 5. számú Kft. ügyvezetőjének barátja szintén a III. rendű terhelt volt, aki ezen kft. nevében is állított ki számlákat. Az 5. számú Kft. és az 1. számú Kft. között gazdasági kapcsolat nem állt fenn. 2010. évben a II. rendű terhelt a III. rendű terheltet megkérte, hogy az 1. számú Kft. részére állítson ki, szerezzon költség számlákat, melynek a III. rendű terhelt eleget is tett. A III. rendű terhelt 2010. évben, illetve az első adóbevallás benyújtásának időpontját megelőzően, tehát 2011. április 28. napját megelőzően ismeretlen időpontokban az általa képviselt vagy vele más módon kapcsolatban álló fenti társaságok nevében az ítéletben részletesen rögzített fiktív számlákat kiállította, és átadta a II. rendű terheltnak felhasználásra, aki a társaság könyvelésére e számlákat

leadta azért, hogy az adóbevallások során az 1. számú Kft. adófizetési kötelezettségének csökkentése érdekében felhasználja.

- [4] Az I. rendű terhelt a III. rendű terhelt által kiállított és a II. rendű terhelt közvetítői tevékenysége útján a társasághoz eljuttatott valótlan tartalmú számlák költségként elszámolásával az ítéletben részletezett valótlan tartalmú bevallásokat nyújtotta be az adóhivatalhoz elektronikus úton az 1. számú Kft. nevében. A társaság bevallásaiban felhasználásra kerültek a III. rendű terhelt által kiállított fiktív számlák. Az I. rendű terhelt a II. rendű és III. rendű terhelt segítségével a társaság valótlan tartalmú bevallásaival 2010. évre vonatkozóan az adóhatóságot megtévesztette, melynek eredményeként 47.855.000 forint adóbevétel-csökkenést okozott áfa adónemben a költségvetésnek, mely nem térült meg.

II.

- [5] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt - a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontját megjelölve - a megtámadott határozat hatályon kívül helyezése és új eljárás lefolytatása érdekében. Indítványozta továbbá, hogy a Kúria az I. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetés végrehajtását függessze fel, annak foganatbavétele esetén a félbeszakítását rendelje el. Indokai szerint az elsőfokú bíróság ítélete teljes mértékben megalapozatlan, az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett, a terhelti vallomások között jelentkező ellentmondásokat meg sem kísérelte feloldani, és ezekkel összefüggésben indokolási kötelezettségének érdemben egyáltalán nem tett eleget. Álláspontja szerint sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem reflektált a védelmi aggályokra, valójában tényleges bizonyíték-értékelési tevékenységet sem végzett, ezáltal az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes. Az indítvány kifejtette az ítélet iratellenes ténymegállapításaira vonatkozó érveit, részletezte, hogy az eljáró bíróság mely bizonyítási eljárás során felmerült ellentmondásokat hagyott figyelmen kívül. Hivatkozott arra is: életszerűtlen, hogy az I. rendű terhelt építésvezetőként átlátta a társaság gazdasági tevékenységét, ezáltal kifogásolta, hogy az I. rendű terhelt tudattartalma az általa benyújtott adóbevallás adatainak valótlan voltára kiterjedt volna, a befogadott számlák fiktivitásával bizonyítottan tisztában lett volna. Utalt arra is, hogy önmagában az a tény, miszerint egy gazdasági eseményről csak számla áll rendelkezésre évekkel később, nem jelenti azt, hogy a gazdasági esemény nem történt meg a számlán feltüntetett időpontban és módon. Kifogásolta, hogy az I. rendű terhelt ügyvezetése alatt gazdasági eseményre már sor sem került, nem az I. rendű terhelt volt a számlabefogadó, ennek következtében nem is tudhatott az adó kijátszásról; hivatkozott a Kúria Közigazgatási- Munkaügyi Kollégiuma 5/2016. (IX. 26.) számú véleményében foglaltakra. Mindezekre tekintettel a megtámadott határozat hatályon kívül helyezését kérte.
- [6] A Legfőbb Ügyészség BF.1210/2018/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Az ügyészi álláspont szerint az eljáró bíróság bizonyíték-értékelő, mérlegelő tevékenységén keresztül az irányadó tényállás nem támadható, ezért az indítványnak azon része, amely az ítéleti tényállás helyességét vitatja, törvényben kizárt. A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjával összefüggésben kifejtette, hogy felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló abszolút eljárási szabálysértés nem történt, az ügydöntő határozat indokolása körében ilyen hiányosság nem állapítható meg; az első-, másodfokú ítélet rendelkező részében rögzített rendelkezéseivel (büntetőjogi felelősség megállapítása, a cselekmény jogi minősítése, joghátrány nemének és tartamának megválasztása) a határozatok indokolása minden tekintetben összhangban áll. Mindezek alapján a megtámadott határozat hatályban tartását indítványozta.

III.

- [7] Az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [8] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ügydöntő határozattal szembeni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 648. § a)-c) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [9] Az indítvány kifogásolta, hogy az I. rendű terhelt tudattartalmának a bűnösség megállapítása szempontjából döntő jelentősége van, büntetőjogi felelősség ugyanis csak akkor terhelheti, ha a benyújtott adóbevallás adatainak, az azok alapjául szolgáló számlák fiktitásával tisztában volt. Hivatkozott arra is, hogy önmagában az a tény, miszerint egy gazdasági eseményről csak számla áll rendelkezésre, nem jelenti azt, hogy a gazdasági esemény nem történt meg.
- [10] Kétségtelen, hogy a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.
- [11] Nem sértett azonban törvényt az eljáró bíróság, amikor az I. rendű terhelt bűnösségét folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetéseben [korábbi Btk. 310. § (1) bekezdés I. fordulat, (3) bekezdés] és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (korábbi Btk. 276. §) megállapította, és helyes az alkalmazandó Btk. megválasztása is.
- [12] Az elkövetés idején hatályos korábbi Btk. 310. § (1) bekezdése szerint adócsalást követ el, aki az adókötelezettség megállapítása szempontjából jelentős tényre (adatra) vonatkozóan valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, vagy ilyen tényt (adatot) a hatóság elől elhallgat, és ezzel vagy más megtévesztő magatartással az adóbevételt csökkenti; a (3) bekezdés szerint súlyosabban minősül a cselekmény, ha bűncselekmény folytán az adóbevétel jelentős mértékben [138/A. § c) pont 2.000.000 millió forintot meghaladó, de 50.000.000 forintot el nem érő összegben] csökken.
- [13] A 276. § értelmében magánokirat-hamisítást követ el, aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot használ.
- [14] Az irányadó tényállás - az indítványban foglaltakkal ellentétben - egyértelműen rögzíti, hogy az I. rendű terhelt 2007. március 21-től 2008. november 13-ig az 1. számú Kft. tagja és egyben ügyvezetője is volt; a társaságból való kiválását követően külföldön élt, majd 2010. március 22-én visszaköltözött Magyarországra, a társaságnak 2010. április 1. napjától bejelentett alkalmazottja, 2010. május 3. napjától az adóügyek intézésére regisztrált meghatalmazottja, illetve esetenként ügyintézésre, szerződések aláírására jogosult meghatalmazottja volt. 2010. október 20-tól pedig a társaság felszámolásának elrendeléséig ismételten önállóan ellátta a társaság ügyvezetői teendőit. Az I. rendű terhelt ügyintézésre vonatkozó meghatalmazás alapján és a II. rendű terhelt - továbbá az 1. számú tanú ügyvezetősége alatt is - akként vettek részt a társaság tevékenységében, hogy építészvezetőként az I. rendű terhelt feladata volt az építőipari munkák felügyelete, folyamatos biztosítása, az alkalmazottak koordinálása. Elvállalta a munkákat, tartotta a kapcsolatot a megrendelőkkel, az alvállalkozók munkáját szakmailag ellenőrizte, az alvállalkozók munkafolyamatát átvette, a társaság bevételi számláit kiállította és a bevételeket beszedte, a könyvelési iratokat ügyvezetősége alatt ő vitte a könyvelőhöz. A tényállás rögzíti továbbá, hogy az 1. számú Kft. és a 2., 3. 4., valamint az 5. számú Kft. között 2010. évben gazdasági kapcsolat nem állt fenn. Az I. rendű terhelt pedig a III. rendű terhelt által kiállított és a II. rendű terhelt közvetítői tevékenysége útján a társasághoz eljuttatott valótlan tartalmú számlák költségként elszámolásával valótlan tartalmú bevallásokat nyújtott be 2010. évre vonatkozóan az adóhivatalhoz elektronikus úton az 1. számú Kft. nevében, ezzel az adóhatóságot megtévesztette, melynek eredményeként 47.855.000 forint áfa adóbevétel-csökkenést okozott a költségvetésnek.
- [15] Az ítélet a felidézett megállapításokon túlmenően a jogi indokolás körében rögzíti azt is, hogy a számlák fiktív voltáról az I. rendű terhelt kétséget kizáró módon tudomással bírt, mert amikor az adóbevallásokat benyújtotta a bevallási határidő lejártát követő legalább fél év elteltével, valamennyi irat rendelkezésre állt, köztük a számlák is, a munkafolyamatokra építési vezetői

pozíciójából következően mindenképp rálátott, lehetősége volt ellenőrizni a számlák tartalmát is. Nem vitatott tény az sem, hogy azon időszakban, amikor az I. rendű terhelt nem volt a társaság ügyvezetője, 2010. május 3. napjától az adóügyek intézésére regisztrált meghatalmazottja volt. Jelen esetben - az ítéleti tényállás alapján - egyértelmű, hogy az I. rendű terhelt tisztában volt az 1. számú Kft. tényleges gazdasági tevékenységével, a III. rendű terhelt által kiállított számlák valótlan tartalmával, fiktív voltával, akkor, amikor e számlák költségként való elszámolásával valótlan tartalmú adóbevallásokat nyújtott be.

- [16] Az ítélet megállapításai szerint az 1. számú Kft. és a befogadott számlákon szereplő gazdasági társaságok között 2010. évben gazdasági kapcsolat nem állt fenn. Az indítványozó által hivatkozott 5/2016. (IX. 26.) KMK véleménnyel összefüggésben a Kúria megjegyzi, hogy a vélemény 1. pontja szerint, ha a számlában szereplő gazdasági esemény nem történt meg, akkor nem kell vizsgálni, hogy a számlabefogadó tudott-e, illetve tudnia kellett volna-e az adó kijátszásról, adócsalásról. Jelen esetben ezen felül az I. rendű terhelt büntetőjogi felelőssége megállapítása szempontjából releváns tudati tényekre vonatkozóan - helyesen - az ítélet egyértelmű ténymegállapításokat is tartalmaz, melyekből az adófizetési kötelezettség csökkentését célzó csalárd szándék világosan kitűnik.
- [17] Nem sértett törvényt tehát az eljáró bíróság, amikor az I. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében megállapította.
- [18] Nem helytálló az indítvány szerinti azon kifogás, amely szerint az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.
- [19] A Be. 649. § (2) bekezdése taxatíve felsorolja azon eljárási szabálysértéseket, amelyek felülvizsgálat alapjául szolgálhatnak. A (2) bekezdés d) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság határozatát a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.
- [20] A Be. 608. § (1) bekezdés f) pontja szerint ilyenek tekintendők, ha az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.
- [21] A Kúria megállapította, hogy az eljáró első- és másodfokú bíróság ítéletének rendelkező részében írt rendelkezései, így a büntetőjogi felelősség megállapítása, a cselekmények jogi minősítése az alkalmazott joghátrány meghatározása és a határozatok indokolása egymással összhangban áll, így a felülvizsgálati indítvány Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjára történő hivatkozása nem alapos.
- [22] Az indítvány részletesen kifejtette, hogy álláspontja szerint az ügydöntő határozat mely részében tartalmaz iratellenes ténymegállapításokat, helytelen ténybeli következtetéseket, amelyet a nem kellő részletességgel lefolytatott bizonyítási eljárás eredményezett.
- [23] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.
- [24] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a minősítéssel kapcsolatos vagy más büntető anyagi jogszabály sérelme nélkül a kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható. Az indítvány a bizonyítékok mikénti értékelésén keresztül a tényállás iratellenességére, helytelen ténybeli következtetéseire hivatkozással a jogerős ítéleti tényállást támadta, és ezen keresztül valójában eltérő tényállás megállapítását szorgalmazta. Ez azonban felülvizsgálati eljárásban eredményre nem vezethet.
- [25] A Kúria a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti olyan további felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt.
- [26] Ekként a Kúria az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1)

bekezdés a) pontja alapján az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

- [27] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [28] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2019. január 29.

Dr. Székely Ákos s.k. a tanács elnöke, Molnár Ferencné dr. s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

bírószági ügyintéző